

Abstrakt

Spotřeba antikoagulancií v České republice a příbuzných zemích střední a východní Evropy v letech 2007–2019

Školitel: PharmDr. Kateřina Malá, Ph.D.

Autor: Mgr. Helena Šťastná Koblihová

Univerzita Karlova, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Katedra sociální a klinické farmacie

Úvod a cíl: Antikoagulantia jsou široce používanou skupinou léčiv indikovanou zejména u žilního tromboembolismu a fibrilace síní. S rostoucí incidencí těchto onemocnění lze předpokládat rostoucí trend ve spotřebě antikoagulancií. Dosud publikované práce však mapují situaci zejména v západním světě, údaje o spotřebách antikoagulancií ve střední a východní Evropě spíše chybí. Cílem práce bylo analyzovat spotřeby antikoagulancií v České Republice (ČR), Chorvatsku, Maďarsku, Rumunsku a na Slovensku v letech 2007–2019.

Metodika: Byla provedena retrospektivní analýza spotřeb s využitím metodologie ATC/DDD dle WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. Jednalo se o léčiva ze skupiny B01AA (antagonisté vitamínu K), B01AB (hepariny), B01AE (přímé inhibitory trombinu), B01AF (přímé inhibitory faktoru Xa) a B01AX (jiná antikoagulantia, antitrombotika). Prvním rokem sledování byl rok před uvedením prvního přímého perorálního antikoagulantia (NOAC) na trh. Spotřeba pro každou molekulu byla hodnocena za kalendářní rok a byla vyjádřena jako počet DDD na tisíc obyvatel a den (DDD/TID).

Výsledky: Ve všech zemích byl v průběhu sledování zaznamenán nárůst spotřeb antikoagulancií. V ČR to bylo z 15,52 DDD/TID v roce 2007 na 31,42 DDD/TID v roce 2019, v Chorvatsku ze 7,32 na 19,15 (2008–2019), v Maďarsku z 9,27 na 25,26 (2007–2019), v Rumunsku z 3,08 na 14,29 (2007–2019) a na Slovensku z 10,89 na 28,64 DDD/TID (2009–2019). Podíl perorálních antikoagulancií na celkové spotřebě v roce 2019 činil v ČR 65,22 %, v Chorvatsku 79,75 %, v Maďarsku 60,43 %, v Rumunsku 71,88 % a na Slovensku 57,49 %. Po setrvalém nárůstu ve spotřebě antagonistů vitamínu K byl zaznamenán mírný pokles v jejich spotřebě v ČR (z 11,70 na 11,16 DDD/TID 2015–2019), v Chorvatsku (z 9,29 na 8,53 DDD/TID 2016–2019) a v Rumunsku (ze 4,97 na 4,87 DDD/TID 2016–2019). K vyššímu poklesu došlo v Maďarsku (z 8,76 na 6,93 DDD/TID 2014–2019) a na Slovensku (7,06 na 5,69 DDD/TID 2013–2019). Nárůst spotřeb NOAC byl v ČR z 0,002 DDD/TID v roce 2008 na 8,33 DDD/TID v roce 2019, v Chorvatsku z 0,001 na 6,73 (2009–2019), v Maďarsku z 0,009 na 8,31 (2010–2019), v Rumunsku z 0,0005 na 5,40 (2008–2019) a na Slovensku z 0,03 na 10,77 DDD/TID (2009–2019). V roce 2019 byl nejpoužívanějším NOAC v ČR, Chorvatsku, Maďarsku a na Slovensku rivaroxaban. Jeho spotřeba činila 3,14, resp. 3,33, 3,33 a 3,81 DDD/TID. V Rumunsku byl nejpoužívanějším NOAC v roce 2019 apixaban, jeho spotřeba byla 2,63 DDD/TID.

Závěr: Studie prokázala významný nárůst celkové spotřeby antikoagulancií. I přes rostoucí trend ve spotřebách však jednotlivé země vykazují celou řadu národních specifik, která je třeba dále analyzovat, aby byly lépe pochopeny různé faktory ovlivňující spotřebu antikoagulancií.